

Atšķirīgās prasības

Par daudzdzīvokļu namu pagalmos esošajiem rotaļu laukumiem zināma atbildība ir arī namu apsaimniekotājiem. Viņi arī iespēju robežās cenšas palīdzēt ar to uzstādīšanu.

Kopumā situācija nav tik laba, kā bērnu vecākiem gribētos, un "CdzP" SIA valdes loceklis **ĢIRTS BEIKMANIS** atzīst, ka ir ļoti daudz vietu, kur rotaļu laukumi nav tajā labākajā stāvoklī. Taču ik pa laikam top arī kaut kas jauns, varbūt nelielos izmēros, bet top.

"Dažviet namu iedzīvotāji nāk ar iniciatīvu. Tiesa, tas nav tik aktīvi un apjomīgi, kā laikā, kad bija iespēja piesaistīt finansējumu caur "Sabiedrība ar dvēseli" un citiem projektiem, bet darbība notiek. Tas gan vairāk aprobežojas ar smilšu kasti, ko iedzīvotāji uzstāda par savu naudu, nopietnākām iekārtām vajag lielu finansējumu," saka Ģ. Beikmanis.

Jāņem vērā arī, ka rotaļu laukumiem, ko izveido privātmāju pagalmos, prasības ir daudz vienkāršākas nekā publiskajās vietās uzstādāmajiem.

"Ja iedzīvotāji saviem spēkiem kaut ko izdara, tā ir viņu atbildība, ja iesaista apsaimniekotāju, jāievēro visas prasības. Bija situācija, kad kādā kvartālā uz blakus esošās zemes gribēja

izveidot nelielu sporta laukumu, kur uzspēlēt futbolu, volejbolu. Palīdzējām organizēt pārrunas ar zemes īpašnieku, lai vienotos par zemes nomu, bet tajā brīdī, kad būvvalde sāka prasīt projektus, saskaņojumus, pateicu, ka mēs tālāk nevaram iesaistīties. Jo tā nav mājas koplietošanas zeme, tā nav kopīpašuma pārvaldīšana, tur ir pilnīgi citi noteikumi, jāmeklē cits risinājums. Jā, ir iedzīvotāju labā griba, bet to realizēt atbilstoši normatīvajiem aktiem ir ļoti sarežģīti, tad ir pavisam citas prasības un izmaksas," norāda Ģ. Beikmanis.

Viņš atzīst, ka par esošajiem rotaļu laukumiem jā rūpējas pašiem iedzīvotājiem, apsaimniekotājs var norādīt, kam jāpievērš uzmanība, ko vajadzētu nomainīt: "Ja iedzīvotāji pasaka, ka viņiem nav tādas naudas, to nedarīs, situāciju nevaram ietekmēt. Tā ir viņu nauda, apsaimniekotājs no tās uz savu galvu nevar tērēt ne centu.

Ja policija vai kāda cita institūcija uzrakstīs aktu, ka laukums, iekārtas ir nedrošas, ka jāsakārto vai jādemontē, tad ar šo dokumentu varu rīkoties, iedzīvotājiem pasakot, ka esam to paveikuši un darbs maksāja tik un tik. Ja ir akts, nav izvēles, vai iedzīvotāji to grib vai ne, prasības jāpilda." □

Lai rotaļlaukumi drošāki

Lai radītu bērniem drošu vidi un maksimāli samazinātu traumu risku spēļu laukumos, šī gada janvārī stājās spēkā jauni spēļu un rekreācijas laukumu drošuma noteikumi.

Jaunās prasības attiecas uz publiskai lietošanai paredzētiem rotaļu laukumiem gan ārtelpās, gan iekštelpās. Tās obligāti jāievēro spēļu vai citu aktivitāšu iekārtu vai spēļu laukumu ražotājam, importētājam vai izplatītājam. Tāpat noteiktas obligātas pārbaudes, kas spēļu vai citu aktivitāšu iekārtu vai spēļu laukuma īpašniekam, vai tiesiskajam valdītājam jāveic pēc to uzstādīšanas. Noteikta arī spēļu laukumu reģistrācijas, to apkopes jeb uzturēšanas un uzraudzības kārtība.

Pēc noteikumu spēkā stāšanās paredzēts 18 mēnešu pārejas periods, kurā visām, gan esošajām, gan no jauna uzstādītām, spēļu vai citu aktivitāšu iekārtām vai spēļu un rekreācijas laukumiem būs jānodrošina riska novērtējums.

Noteikumi paredz, ka spēļu laukumi jāreģistrē Patērētāju tiesību aizsardzības centrā (PTAC). Pēc pārejas perioda beigām jaunie spēļu un rekreācijas laukumi būs obligāti jāveic arī pēc uzstādīšanas pārbaude, ko varēs veikt neatkarīgs akreditēts pārbaudes veicējs. Uzraudzību šajā jomā veiks PTAC.

Ekonomikas ministrijā skaidro, ka noteikumos iekļautās spēļu un rekreācijas laukumu drošuma prasības veicinās gan lietošanā jau esošo spēļu un rekreācijas laukumu drošumu un kvalitatīvu to uzturēšanu, gan garantēs drošu

vidi no jauna veidotajos laukumos. Noteikumi palīdzēs apzināties, kādi ir pienākumi un prasības, kas attiecas uz katru personu, kura ir iesaistīta procesā no spēļu un rekreācijas laukumu un iekārtu tapšanas līdz to uzstādīšanai, kā arī visā to turpmākās ekspluatācijas un uzturēšanas laikā.

Kopš 2013. gada ražotājiem un spēļu laukumu apsaimniekotājiem ir pieejamas PTAC izstrādātās "Valdīnijas bērnu spēļu laukumu valdītājiem/apsaimniekotājiem par drošuma prasībām bērnu spēļu laukumiem publiskai lietošanai", taču tām, kā jau valdīnijām, ir rekomendējošs raksturs, tās atbildīgajiem neuzliek konkrētus pienākumus. Tā kā spēļu laukumos ik gadu notiek nelaimes gadījumi drošuma prasībām neatbilstošu spēļu vai citu aktivitāšu iekārtu dēļ, un PTAC konstatējusi dažādas iekārtu neatbilstības, bija nepiecie-

šams izstrādāt speciālus noteikumus, lai būtu skaidri pienākumi un atbildība visām iesaistītajām pusēm.

PTAC kopš 2012. gada pārbaudījis 252 iekārtas dažādos spēļu laukumos, no kurām 248 gadījumos konstatētas neatbilstības. Tās galvenokārt saistītas ar spēļu laukumu projektēšanu, virsmu pārklājumu nenodrošināšanu, nepietiekamu spēļu laukumu uzturēšanas kārtību un nedrošu iekārtu uzstādīšanu. Tāpat bieži netiek veiktas pēcuzstādīšanas vai regulārās pārbaudes un spēļu vai citu aktivitāšu iekārtu apkope, kā arī nevar konstatēt, kura persona ir atbildīga par spēļu laukumu uzturēšanu.

Likumprojekta anotācijā norādīts, ka jaunie noteikumi attieksies uz apmēram 1400 publiskajiem spēļu laukumiem. □

■ **DER ARĪ VECAIS.** Padomju gados uzstādītās konstrukcijas nav jādemontē, bet noteikti jāsakārto atbilstoši jaunajiem nosacījumiem. FOTO: MARTA MARTINSONE-KAŠA

Sakārtot kopīgiem spēkiem

Cēsis ir divi pašvaldības ierīkoti publiskie bērnu rotaļu laukumi - Maija parkā un pilsētas stadionā. Dažkārt no cēsniekiem dzirdēts - kāpēc Rīgā var tādus ierīkot katrā mikrorajonā, bet Cēsis ne.

Novada pašvaldības ainu arhitekta **SIGNE ĶERPE** apstiprina, ka būtu tikai normāli, ja pašvaldība izbūvētu vēl kādus rotaļu laukumus vai palīdzētu sakārtot iekškvartālā bērnu rotaļu laukumus, jo to neesamība rada papildu slodzi Maija parka rotaļu laukumam: "Pašvaldības līmenī šobrīd nav bijušas runas, ka varētu vēl kaut ko lielāku izbūvēt kādā no mikrorajoniem. Tam jau vispirms jābūt politiskam lēmumam. Protams, te ir jautājuma otra puse - izmaksas.

Lielākiem, komplicētākiem rotaļu laukiem jābūt sertificētiem, atbilstoši visām prasībām, bet tas prasa lielus līdzekļus."

Viņa skaidro, ka lielāka iniciatīva varētu būt no daudzdzīvokļu namu iedzīvotājiem, izmantojot iespēju piesaistīt līdzekļus caur dažādiem projektu konkursiem. Arī pašvaldības

saistošie noteikumi par pašvaldības līdzfinansējuma apjomu un tā piešķiršanas kārtību daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām piesaistīto zemesgabalu labiekārtošanai paredz, ka atbalstu var piesaistīt arī bērnu rotaļlaukumu izbūvei.

"Šo jomu vajadzētu sakārtot kopīgiem spēkiem, jo pašvaldībai vajadzību tāpat ļoti daudz, bet šādu palīdzību tā ir gatava sniegt," norāda S. Ķerpe.

Jautāta par jauno likumu, tā ieviešanu, viņa norāda, ka prasības ir stingras, bet pašvaldība jau tagad regulāri sekojot rotaļu laukumu stāvoklim Maija parkā, uzlabojot, sakārtojot, atjaunojot. Mulčas segums tiek nomainīts ar drošāko gumijas segumu, tiek uzstādītas jaunas iekārtas.

"Pašvaldībām, protams, būs jāpieņem jaunās prasības, tās nevarēs slēgt bērnu laukumus, ja atklāsies neatbilstības. Nāksies sakārtot, lai bērniem būtu, kur rotaļāties.

Saprotu, ka ar šiem noteikumiem jau grib tikai labu - panākt, lai bērnu traumatisms mazinātos. Savus bērnu laukumus vēl neesam reģistrējuši, bet tam ir laiks līdz nākamajam gadam. Tas arī tiks izdarīts, veikts risku novērtējums, viss sakārtots, lai atbilstu prasībām," saka S. Ķerpe. □

Dota rīcības brīvība

Patērētāju tiesību aizsardzības centra (PTAC) Patēriņa preču uzraudzības daļas vadītājs **IVARS JORNIŅŠ** norāda, ka noteikumi attiecas uz visiem bērnu spēļu laukumiem, gan pašvaldību veidotajiem, gan tiem, kuri izbūvēti daudzdzīvokļu namu pagalmos un ir publiski pieejami.

Noteikumos teikts, ka laukumi jāreģistrē PTAC, bet pašlaik reģistrā tikai viens laukums. I.Jorniņš skaidro, ka viss vēl priekšā, rit pārejas periods: "Tas beidzas tikai nākamā gada jūlijā, tāpēc pašvaldībām un citiem laukumu saimniekiem vēl gana daudz laika, lai visu sakārtotu. Nav izslēgts, ka daudzi to darīs pēdējā brīdī."

Viņš norāda, ka jauno noteikumu ieviešana saistīta ar nepieciešamību sakārtot jomu, uzlabot situāciju. Noteikumos konkrēti definēta visu iesaistīto pušu atbildība un pienākumi, kas kuram jānodrošina konkrētā posmā.

Daudzviet arī Cēsis joprojām daudzdzīvokļu namu pagalmos redzamas padomju laika metāla konstrukcijas, kas, visticamāk, neatbilst prasībām. Tās nāksies demontēt?

"Ne visas agrāk uzstādītās iekārtas uzreiz ir sliktas," saka I.Jorniņš. "Valdītājam ir jāizvērtē riski, kas saistīti ar konkrēto iekārtu. Ja to nav vai viņš spēj novērst, iekārta saglabājama. Respektīvi, tai jāpievelkas, ja tā var teikt, esošajām prasībām. Piemēram, ja runājam par šūpolēm, jaunajos noteikumos sacīts, ka tām nedrīkst būt cietā piekare. Ja valdītājs to nomaina ar atbilstošu, viss kārtībā. Var teikt, ka ir dota rīcības brīvība valdītājiem to izvērtēt, bet tas automātiski nenozīmē, ka visas padomju laikā uzstādītās iekārtas ir neatbilstošas."

Lasot noteikumos par pārbaudēm, to līmeņiem, rodas bažas, vai šī nebūs kārtējā reize, kad spēļu laukumu valdītājiem būs jāmaksā neatkarīgam ekspertam, kurš reizi gadā veiks apsekošanu. I.Jorniņš skaidro, ka noteikumi to neparedz, valdītājam pašam būs iespējas veikt attiecīgās iknedēļas, ceturkšņa vai gada pārbaudes: "Viņš var izglītēt kādu darbinieku, kurš spējīgs to visu veikt, bet tas neizslēdz iespēju ņemt ārpalpojumu. Pašam valdītājam jāsaprot, kas saimnieciski izdevīgāk.

Noteikumi paredz, ka neat-

karīgais eksperts jāiesaista gadījumos, kad tiek uzstādīts jauns laukums un tas jānodod ekspluatācijā. Tas gan attiecas tikai uz komplicētākām iekārtām, katras šūpoles vai smilšu kaste nav jāpārbauda.

Jautāts, kas notiks, ja nākamā gada jūlijā visi laukumi nebūs reģistrēti, PTAC pārstāvis saka, ka centrs veiks apzināšanu, runās ar laukumu valdītājiem, aicinot ievērot prasības, bet par sankcijām pašlaik nav domāts.

"Tās nav kādas mūsu izdomātas prasības, galvenais uzsvars, lai kāds tur rūpi par publiskajiem rotaļu laukumiem, lai tie neapdraud bērnu veselību. Mūsu pārbaudes rāda, ka dažviet tie ir ļoti sliktā stāvoklī, bērni gūst traumas, tāpēc svarīgi kopīgi panākt, lai laukumi būtu droši un atbilstoši prasībām," uzsver I.Jorniņš. □

Lappusi sagatavojis **JĀNIS GABRĀNS**

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild SIA "Cēsu Druva".

MAF
Mediju atbalsta fonds